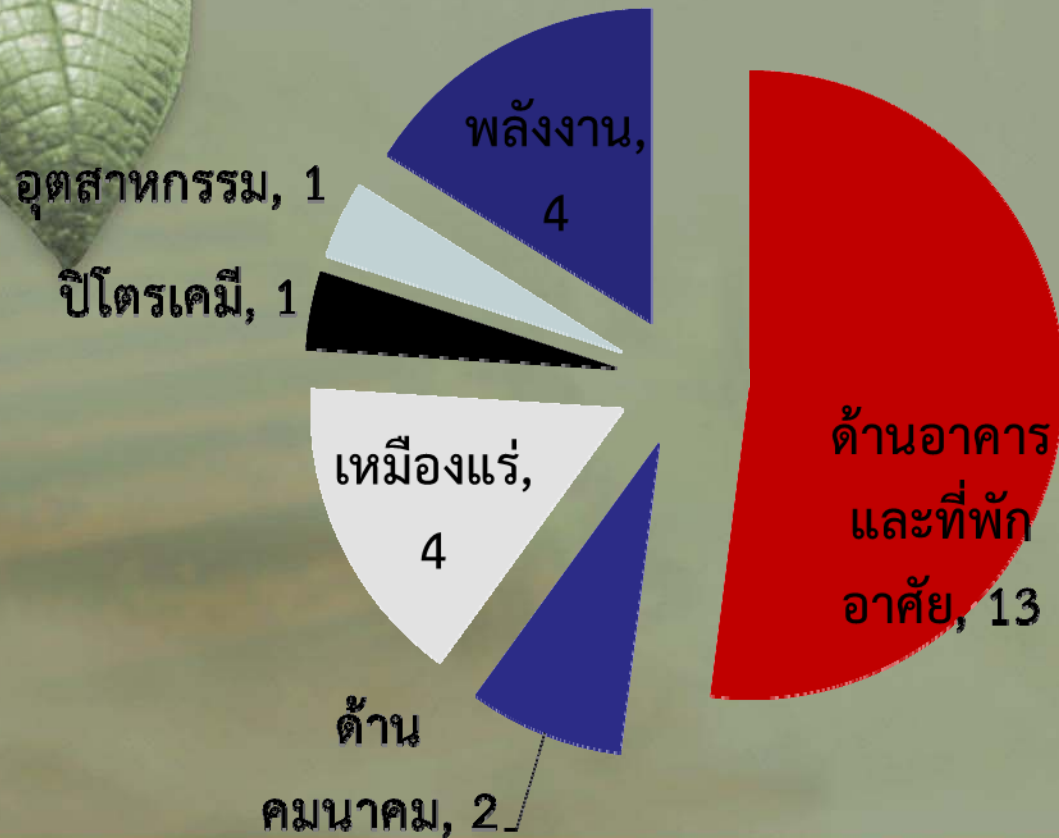


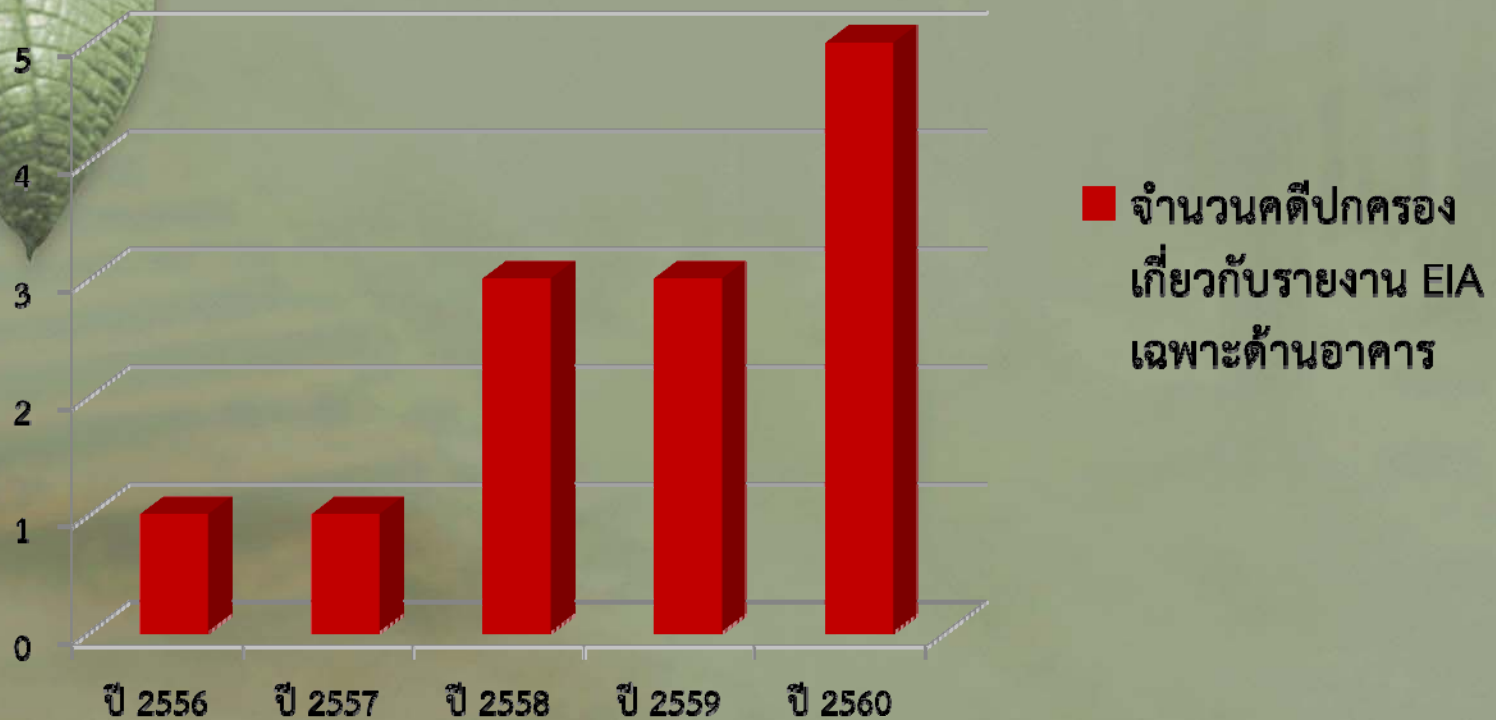


“ถอดบทเรียนคดีปกครองกรณีการจัดทำรายงาน  
การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้านอาคาร  
การจัดสรรที่ดิน และบริการชุมชน”

สัดส่วนการฟ้องร้องคดีปกครองเกี่ยวกับรายงาน EIA ทั้งหมด  
ตั้งแต่ปี 2556 - 2560

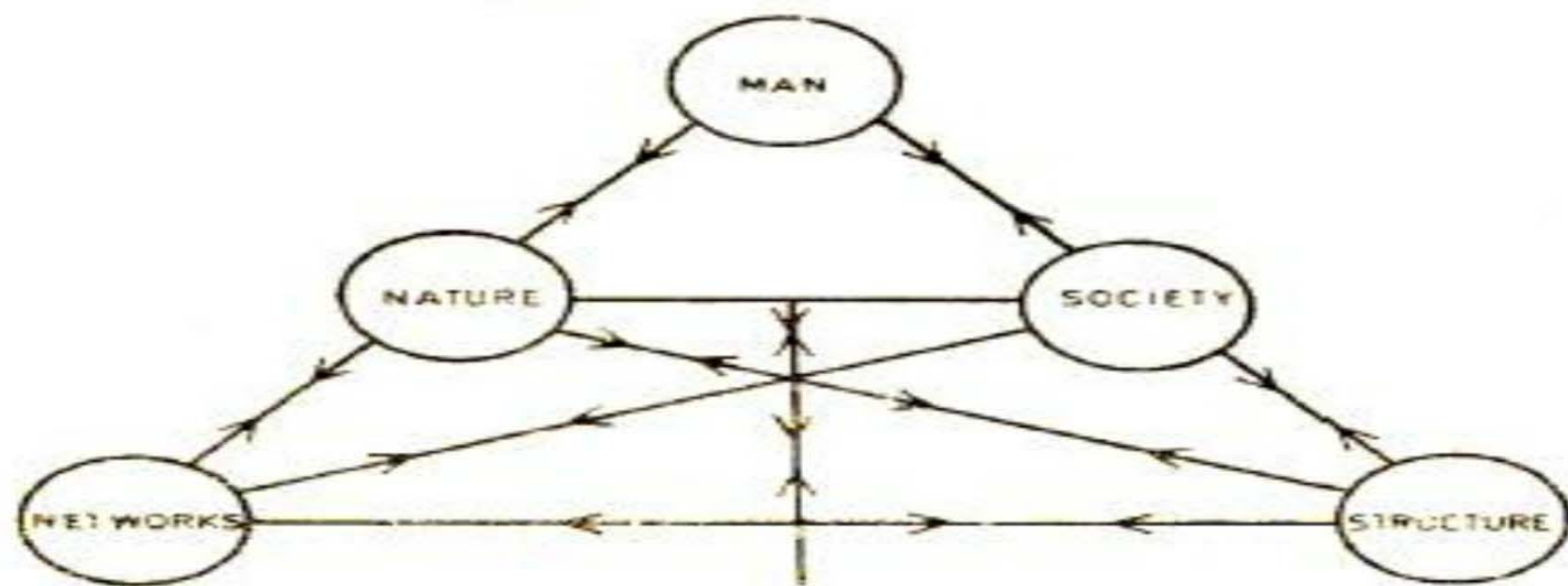


# แนวโน้มการฟ้องร้องคดีปกครอง เฉพาะด้านอาคาร





# PLANNING OF SETTLEMENTS



NATIONAL

STUDIES  
AT  
REGIONAL  
LEVEL

LOCAL

EXISTING

- SURVEYS
- ANALYSIS
- PREDICTION
- SPACE STANDARDS
- ZONING REGULATIONS
- TRANSFORMATION OF AREAS

PROPOSED

- ALTERNATE MODELS OF SPATIAL PLAN
- ECONOMIC PLAN
- PUBLIC PARTICIPATION
- APPROVAL OF THE PLAN
- IMPLEMENTATION



ผู้ที่ทำหน้าที่ในการพิจารณา  
รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

- ๑ คชก. ส่วนกลาง มี ลสผ. เป็นประธาน
- ๑ คชก. กรุงเทพมหานคร มีผู้ว่ากรุงเทพฯ เป็นประธาน
- ๑ คชก. ในจังหวัดต่าง ๆ และในพื้นที่คุ้มครอง  
สิ่งแวดล้อม

## สถานะทางกฎหมายของ คชก.

- ◎ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๓ แห่ง พรบ. จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง คณะบุคคล หรือผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานทางปกครอง
- ◎ “เจ้าหน้าที่” ตามมาตรา ๕ แห่ง พรบ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ หมายความว่า บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคล ซึ่งใช้อำนาจ หรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐหรือไม่ก็ตาม



## สถานะทางกฎหมายของ คชก. (ต่อ)

◎ “เจ้าหน้าที่” ตามมาตรา ๔ แห่ง พรบ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๘ หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่นไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการหรือฐานะอื่นใด

◎ “เจ้าหน้าที่” ตามข้อ ๔ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๘ หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่นไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการหรือฐานะอื่นใด บรรดาซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือถูกสั่งให้ปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ

## อำนาจหน้าที่ของ คชก. ในการพิจารณารายงาน

กระบวนการพิจารณารายงานของ คชก. เป็นกระบวนการพิจารณาที่ต่อเนื่องจากการกระบวนการพิจารณาของ สผ. ซึ่งเป็นวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง โดย คชก. จะมีอำนาจหน้าที่ และระยะเวลาในการพิจารณาตามมาตรา ๔๕ และมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ตามคำสั่งแต่งตั้งของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครฯ ผู้ว่าราชการจังหวัดต่าง ๆ ที่มีประกาศแต่งตั้ง คชก. และตามกฎหมายเฉพาะในเรื่องอื่น ๆ



## อำนาจหน้าที่ของ คชก. ในการพิจารณารายงาน

- มาตรา ๔๙ การพิจารณาของ คชก. ตามมาตรา ๔๘ ให้กระทำให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจาก สผ. ถ้า คชก. มิได้พิจารณาให้เสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่า คชก. ให้ความเห็นชอบแล้ว

ในกรณีที่ คชก. ให้ความเห็นชอบ หรือในกรณีที่ให้ถือว่า คชก. ให้ความเห็นชอบแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายสั่งอนุญาตแก่บุคคลซึ่งขออนุญาตได้

## อำนาจหน้าที่ของ คชก.ในการพิจารณารายงาน (ต่อ)

ในกรณีที่ คชก.ไม่ให้ความเห็นชอบ ให้เจ้าหน้าที่รอการส่งอนุญาตแก่บุคคลผู้ขออนุญาตไว้ก่อนจนกว่าบุคคลดังกล่าวจะเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามที่ คชก.สั่งให้ทำการแก้ไขเพิ่มเติมหรือจัดทำใหม่ทั้งฉบับ ตามแนวทางหรือรายละเอียดที่ คชก.กำหนด

เมื่อบุคคลดังกล่าวได้เสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้ทำการแก้ไขเพิ่มเติมหรือได้จัดทำใหม่ทั้งฉบับแล้ว ให้ คชก. พิจารณารายงานดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการเสนอรายงานดังกล่าว แต่ถ้า คชก. มิได้พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่า คชก.เห็นชอบและให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวส่งอนุญาตแก่บุคคลผู้ขออนุญาตได้



## อำนาจหน้าที่ของ คชก.ในการพิจารณารายงาน (ต่อ)

- มาตรา ๕๐ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ ให้กรรมการผู้ชำนาญการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจาก คชก. มีอำนาจตรวจสอบสถานที่ซึ่งเป็นที่ตั้งของโครงการหรือกิจการที่เสนอขอรับความเห็นชอบในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้ตามความเหมาะสม

เมื่อ คชก. ได้ให้ความเห็นชอบในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๙ แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายในการพิจารณาสั่งอนุญาต หรือต่ออายุใบอนุญาต นำมาตรการตามที่เสนอไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมไปกำหนดเป็นเงื่อนไขในการสั่งอนุญาต หรือต่ออายุใบอนุญาตโดยให้ถือว่าเป็นเงื่อนไขที่กำหนดตามกฎหมายในเรื่องนั้นด้วย





หลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีพิจารณา และอำนาจหน้าที่ของ คชก.ที่เปลี่ยนแปลงไปตาม  
ร่าง พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ....

## ร่างมาตรา ๔๖

“การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า กระบวนการศึกษาและประเมินผลที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการหรือกิจการหรือการดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้มีการดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียอื่นใดของประชาชนหรือชุมชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยผ่านกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันแก้ไขผลกระทบดังกล่าว

ผลการศึกษา เรียกว่า รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม



หลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีพิจารณา และอำนาจหน้าที่ของ คชก.ที่เปลี่ยนแปลงไปตาม  
ร่าง พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ.... (ต่อ)

## ร่างมาตรา ๔๖

“อนุญาต” มีความหมายตาม พรบ.อำนวยความสะดวก  
“ผู้ดำเนินการ” หมายความว่า เจ้าของโครงการหรือกิจการหรือการดำเนินที่ต้อง  
จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๘ และให้  
หมายความรวมถึงผู้จัดการของนิติบุคคลอาคารชุดสำหรับทรัพย์ส่วนกลางตาม  
กฎหมายว่าด้วยอาคารชุด และผู้จัดสรรที่ดินหรือคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรร  
ของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรสำหรับสาธารณูปโภคตามกฎหมายว่าด้วยการ  
จัดสรรที่ดินด้วย

หลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีพิจารณา และอำนาจหน้าที่ของ คชก.ที่เปลี่ยนแปลงไปตาม  
ร่าง พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ.... (ต่อ)

## ร่างมาตรา ๔๗

ถ้ามีกฎหมาย หรือระเบียบเกี่ยวกับ SEA กำหนดแนวทางในการ  
ประเมินร่างผลกระทบสิ่งแวดล้อมไว้อย่างไรจะต้องนำมาใช้ในการประเมินราย  
โครงการด้วย





หลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีพิจารณา และอำนาจหน้าที่ของ คชก.ที่เปลี่ยนแปลงไปตาม  
ร่าง พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ.... (ต่อ)

### ร่างมาตรา ๔๘

หลักเกณฑ์ประเมินเดิมที่เป็นไปตามที่ รมต. โดยความเห็นชอบ  
ของ กก.วล เป็นผู้กำหนด โดยไม่กำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำ เพิ่มเป็นต้องมีเกณฑ์ขั้นต่ำ  
ได้แก่ สภาพสิ่งแวดล้อมปัจจุบัน การประเมินทางเลือกในการดำเนินการ  
การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการหรือกิจการ  
ทั้งทางตรงและทางอ้อม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบ  
สิ่งแวดล้อม มาตรการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และการชดเชย  
เยียวยาความเดือดร้อนเสียหาย

หลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีพิจารณา และอำนาจหน้าที่ของ คชก.ที่เปลี่ยนแปลงไปตาม  
ร่าง พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ.... (ต่อ)

### ร่างมาตรา ๔๙ วรรคสาม

โครงการหรือกิจการที่ต้องจัดทำรายงานซึ่งเป็นของหน่วยงานของ  
รัฐที่ไม่ต้องเสนอ ครม.เพื่อขอรับความเห็นชอบหรือไม่ต้องขออนุญาต  
ตามกฎหมายจะต้องจัดทำรายงานตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด  
ไว้ในมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑/๑ โดยอนุโลม



หลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีพิจารณา และอำนาจหน้าที่ของ คชก.ที่เปลี่ยนแปลงไปตาม  
ร่าง พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ.... (ต่อ)

การเสนอรายงานแต่เดิมให้ยื่นต่อหน่วยงานที่มีอำนาจ  
อนุญาตให้ดำเนินโครงการหรือกิจการ และต่อ สผ. ตามร่างมาตรา ๕๐ เพิ่ม  
หรือต่อหน่วยงานของรัฐที่ กก.วล มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่แทนด้วย  
ยกเว้นโครงการหรือกิจการที่ต้องจัดทำ EHIA และให้หน่วยงานของรัฐ  
ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่แทนรายงานผลการปฏิบัติงานและผลการ  
พิจารณาของ คชก. ต่อ กก.วล ภายในระยะเวลา และตามหลักเกณฑ์ วิธีการ  
ที่ กก.วล.ประกาศกำหนด





หลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีพิจารณา และอำนาจหน้าที่ของ คชก.ที่เปลี่ยนแปลงไปตาม  
ร่าง พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ.... (ต่อ)

มาตรา ๕๑/๑ วรรคสอง ในกรณี คชก.ไม่ให้ความเห็นชอบ  
กับรายงาน ให้ผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาตแก้ไขเพิ่มเติมหรือจัดทำรายงานใหม่  
ตามแนวทาง รายละเอียด ประเด็นหรือหัวข้อที่ คชก.กำหนดภายใน ๑๘๐ วัน  
นับแต่วันได้รับแจ้งผลการพิจารณา ไม่เช่นนั้นจะถือว่า ไม่ประสงค์เสนอรายงาน  
และให้ถือว่าจบกระบวนการพิจารณา แต่ไม่ตัดสิทธิในการเสนอรายงานใหม่  
ตามมาตรา ๕๐

หลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีพิจารณา และอำนาจหน้าที่ของ คชก.ที่เปลี่ยนแปลงไปตาม  
ร่าง พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ.... (ต่อ)

## ร่างมาตรา ๕๑/๑ วรรคสี่

ถ้ารายงานที่ผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาตแก้ไขเพิ่มเติมหรือจัดทำใหม่  
ทั้งฉบับไม่ได้รับความเห็นชอบจาก คชก. ให้ถือว่าจบกระบวนการ แต่ไม่ตัดสิทธิ  
ที่จะเสนอรายงานให้พิจารณาใหม่ตามมาตรา ๕๐ และร่างมาตรา ๕๑/๑  
วรรคห้า การให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบของ คชก. ให้เป็นที่สิ้นสุด

หลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีพิจารณา และอำนาจหน้าที่ของ คชก.ที่เปลี่ยนแปลงไปตาม  
ร่าง พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ.... (ต่อ)

## ร่างมาตรา ๕๑/๓

ให้นำรายงาน EIA และรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการ  
ในรายงานEIA ไปเป็นเงื่อนไขในการสั่งอนุญาต หรือต่อใบอนุญาต





หลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีพิจารณา และอำนาจหน้าที่ของ คชก.ที่เปลี่ยนแปลงไปตาม  
ร่าง พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ.... (ต่อ)

## ร่างมาตรา ๕๑/๕

กำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้ดำเนินการ หรือขออนุญาตในการ  
จัดทำรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการ เสนอต่อเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจอนุญาต  
อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่ รมต. โดยความเห็นชอบของ  
กก.วล ประกาศกำหนด และให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจอนุญาตรวบรวมจัดส่ง ทสจ.  
ในเขตพื้นที่โครงการ และ สผ.ในกรณีที่เป็นโครงการในกรุงเทพฯ ภายในหกสิบวัน  
นับแต่วันได้รับรายงาน ทั้งนี้ ให้ สผ. รวบรวมรายงานผลการปฏิบัติตาม  
มาตรการ และข้อเสนอแนะต่อ กก.วล. ปีละหนึ่งครั้ง

หลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีพิจารณา และอำนาจหน้าที่ของ คชก.ที่เปลี่ยนแปลงไปตาม  
ร่าง พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ.... (ต่อ)

## ร่างมาตรา ๕๑/๕ วรรคห้า

ในกรณี สผ. พบเอง หรือมีผู้ร้องเรียนกล่าวหาเกี่ยวกับการ  
ไม่ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม สผ. มีหน้าที่ต้อง  
ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอนุญาตให้ดำเนินการ  
ทางกฎหมายเพื่อบังคับให้ผู้ดำเนินการ หรือผู้ขออนุญาตปฏิบัติตามมาตรการ  
ที่กำหนดไว้ และให้หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอนุญาตตาม  
กฎหมายแจ้งผลการดำเนินการให้ สผ. ทราบภายในเก้าสิบวัน

หลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีพิจารณา และอำนาจหน้าที่ของ คชก.ที่เปลี่ยนแปลงไปตาม  
ร่าง พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ.... (ต่อ)

## ร่างมาตรา ๕๑/๖

EIA มีอายุการใช้งานได้ ๕ ปี นับแต่วันได้รับแจ้งผลการพิจารณา  
จาก สผ. หรือจากหน่วยงานของรัฐที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ แต่ถ้าจะนำ  
EIA ที่มีอายุเกินกว่า ๕ ปี มาใช้ประกอบการขออนุญาตตามกฎหมายจะต้อง  
ไม่มีการดัดแปลง ขยาย ต่อเติม เพิ่ม ลด หรือเปลี่ยนแปลงที่ทำให้เกิดผลกระทบ  
หรือเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่และชุมชนเพิ่มขึ้นจากที่ระบุไว้ในรายงานเดิม  
แต่ไม่รวมถึงโครงการหรือกิจการที่ต้องจัดทำ EHIA และผู้ดำเนินการ หรือผู้ขอ  
อนุญาตใช้รายงาน EIA เกิน ๕ ปี จะต้องทบทวนมาตรการป้องกันและแก้ไข  
ผลกระทบสิ่งแวดล้อมใหม่ด้วย



หลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีพิจารณา และอำนาจหน้าที่ของ คชก.ที่เปลี่ยนแปลงไปตาม  
ร่าง พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ.... (ต่อ)

## ร่างมาตรา ๕๑/๗

โครงการหรือกิจการที่ต้องจัดทำ EHIA โครงการที่อาจมี  
ผลกระทบต่อส่วนได้เสียที่สำคัญของประชาชน หรือชุมชน โครงการที่มีความ  
ยุ่งยากซับซ้อน หรือใช้เทคโนโลยีขั้นสูง หรือต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญ  
เฉพาะด้านตามที่ กก.วล.ประกาศกำหนด คชก. มีสิทธิมอบหมายให้บุคคลหรือ  
สถาบันใดให้ความเห็นประกอบการพิจารณารายงานก็ได้ ซึ่ง คชก. และผู้ที่  
ได้รับมอบหมายจาก คชก.จะได้รับค่าตอบแทนตามพระราชกฤษฎีกา

หลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีพิจารณา และอำนาจหน้าที่ของ คชก.ที่เปลี่ยนแปลงไปตาม  
ร่าง พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ.... (ต่อ)

## ร่างมาตรา ๑๐๑/๑

ผู้ดำเนินการ หรือผู้ขออนุญาตก่อสร้างหรือดำเนินโครงการ  
ไปก่อนที่ EIA จะได้รับความเห็นชอบจาก คชก. ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน  
หนึ่งล้านบาท หรือปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งแสนบาทตลอดระยะเวลาที่ไม่ได้  
ปฏิบัติให้ถูกต้องหรือหยุดการกระทำนั้น ถ้าเป็นโครงการหรือกิจการที่ต้องจัดทำ  
EHIA โครงการที่อาจมีผลกระทบต่อส่วนได้เสียที่สำคัญของประชาชน หรือ  
ชุมชน ต้องระวางโทษหนักกว่าที่กฎหมายบัญญัติในวรรคหนึ่งกึ่งหนึ่ง

หลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีพิจารณา และอำนาจหน้าที่ของ คชก.ที่เปลี่ยนแปลงไปตาม  
ร่าง พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ.... (ต่อ)

## ร่างมาตรา ๑๐๑/๒

ผู้ดำเนินโครงการ หรือผู้ขออนุญาตที่ไม่จัดส่งรายงานผลการปฏิบัติ  
ตามมาตรการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๑/๕ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับ  
ไม่เกินหนึ่งล้านบาท





## สถานะทางกฎหมายของผลการพิจารณารายงาน การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

“คำสั่งทางปกครอง” ตามมาตรา ๕ แห่ง พรบ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หมายความว่า (๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ (๒) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง



## สถานะทางกฎหมายของผลการพิจารณารายงาน การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

“อนุญาต” ตามมาตรา ๔ แห่ง พรบ. การอำนวยความสะดวก  
ในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ หมายความว่า การที่  
เจ้าหน้าที่ยินยอมให้บุคคลใดกระทำการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้ต้องได้รับ  
ความยินยอมก่อนกระทำการนั้น และให้หมายความรวมถึงการออก  
ใบอนุญาต การอนุมัติ การจดทะเบียน การขึ้นทะเบียน การรับแจ้ง การให้  
ประทานบัตร และการให้อาชญาบัตรด้วย



## สถานะทางกฎหมายของผลการพิจารณารายงาน การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๕๓๘/๒๕๔๑ ได้ให้ความเห็นดังอาจสรุป ได้ว่า “...การพิจารณาของคณะกรรมการผู้ชำนาญการเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่อันมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลผู้ขออนุญาตจึงเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ (๒) แห่งพระราช-บัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙..”



## สถานะทางกฎหมายของผลการพิจารณารายงาน การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดในคดีหมายเลขแดงที่ อ. ๓๗/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๓ ระหว่างบริษัทนิคมอุตสาหกรรมเอเชีย จำกัด ผู้ฟ้องคดีกับสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้านอุตสาหกรรม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ - ๘ และการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๙ ที่ว่า “... ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจในการตรวจสอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและเสนอความเห็นเบื้องต้นเกี่ยวกับรายงานดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ตามมาตรา ๔๘ วรรคสาม และวรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังกล่าว การพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ จึงถือไม่ได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามที่ผู้ฟ้องคดีอ้าง...”



ผู้มีสิทธิฟ้องคดีปกครองกรณีการจัดทำรายงาน  
การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านอาคารฯ

- ◎ ประชาชนทั่วไปที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการ
- ◎ เจ้าของโครงการหรือกิจการ
- ◎ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
- ◎ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง



## ผู้ที่อาจถูกฟ้องคดีต่อศาลปกครองกรณีการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านอาคารฯ

- ◎ หน่วยงานของรัฐที่มีประธาน คชก. เป็นหัวหน้าหน่วยงาน
- ◎ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ที่เป็นประธาน คชก.
- ◎ คชก. ทั้งคณะ/รายบุคคล
- ◎ หน่วยงานของรัฐที่อนุมัติ หรืออนุญาตให้ดำเนินโครงการ
- ◎ ผู้มีสิทธิจัดทำรายงานให้กับเจ้าของโครงการ
- ◎ เจ้าของโครงการ
- ◎ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ/ รัฐมนตรี / คณะรัฐมนตรี





## สาเหตุหลักของการถูกฟ้องเป็นคดีปกครองต่อศาล

- ๑ ให้ความเห็นชอบกับรายงาน
- ๑ ไม่ให้ความเห็นชอบกับรายงาน



เมื่อถูกฟ้องคดีต่อศาลปกครองแล้วจะให้ผู้ใดดำเนินคดีในศาล

มติ ครม. เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๙ หน่วยงานของรัฐ  
อาจมอบหมายให้นิติกรที่มีความรู้ความสามารถของหน่วยงานเป็น  
ผู้ดำเนินคดีหรือมอบหมายให้พนักงานอัยการเป็นผู้ดำเนินคดีแทน



## เมื่อถูกฟ้องคดีต่อศาลปกครองแล้วจะให้ผู้ใดดำเนินคดีในศาล (ต่อ)

ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยองค์คณะกรรมการจ่ายสำนวนการโอนคดีการปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการในคดีปกครอง การคัดค้านตุลาการศาลปกครอง การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานคดีปกครอง และการมอบอำนาจให้ดำเนินคดีปกครองแทน พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๒๐ คู่กรณีอาจมอบอำนาจให้ทนายความ หรือบุคคลอื่นซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว และมีความรู้ความสามารถที่อาจดำเนินการแทน ผู้มอบอำนาจได้ เป็นผู้ดำเนินคดีแทนในกรณีหน่วยงานของรัฐ อาจมอบอำนาจให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานทางปกครอง หรือพนักงานอัยการดำเนินคดีปกครองแทนก็ได้





ข้อกฎหมายที่ผู้ฟ้องคดีอ้างเป็นเหตุในการฟ้องคดีตาม  
พรบ.จัดตั้งศาลปกครองฯ พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง

การกระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ  
คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดเนื่องจากกระทำโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนือ  
อำนาจหน้าที่หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบ  
ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น  
หรือโดยไม่สุจริต หรือมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือมี  
ลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอน โดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระให้เกิดกับ  
ประชาชนเกินสมควร หรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบ



ข้อกฎหมายที่ผู้ฟ้องคดีอ้างเป็นเหตุในการฟ้องคดีตาม  
พรบ.จัดตั้งศาลปกครองฯ พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (ต่อ)

๑ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

๑ การทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่นหรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร



## หลักป้องกันล่วงหน้า (Precaution Principle)

มีวัตถุประสงค์เพื่อหลีกเลี่ยงหรือทำให้อันตรายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตต่อสิ่งแวดล้อมให้หมดสิ้นไปหรือเหลือน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ในทุกๆ ด้านโดยการป้องกัน หรือโดยการแก้ไขเยียวยาผลกระทบภายใต้หลักการที่ว่าทรัพยากรมีอยู่อย่างจำกัดและอนุชนรุ่นหลังมีเสรีภาพในการพัฒนา และเข้าถึงทรัพยากรดังกล่าว ซึ่งหลักป้องกันล่วงหน้าอาจมีอยู่ในกฎหมายเฉพาะด้าน หรือในกฎหมายทั่วไป และเพื่อแทรกแซงอำนาจในการตัดสินใจของเจ้าของหรือผู้ประกอบการแหล่งกำเนิดมลพิษในการจัดการอย่างใดอย่างหนึ่งกับแหล่งกำเนิดมลพิษของตน





## หลักเงื่อนไข (Causation Principle)

เป็นหลักที่สำคัญที่สุดของกฎหมายสิ่งแวดล้อม โดยมีสาระสำคัญ อยู่ที่ว่าหากไม่มีการกระทำดังกล่าวความเสียหายย่อมจะไม่เกิดขึ้น ดังนั้น ผู้ที่ต้องรับผิดชอบจึงต้องรับผิดชอบทั้งผลที่เกิดขึ้นโดยตรงจากการกระทำของตนต่อบุคคลอื่น และยังต้องรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมอีกด้วย ซึ่งอาจจะกำหนดไว้อย่างแจ่มชัดในกฎหมาย หรือเมื่อมีการฟ้องร้องขอให้องค์กรผู้ทำหน้าที่ตัดสินใจชี้ขาดเป็นผู้ใช้อำนาจในการวินิจฉัย ซึ่งตามหลักเงื่อนไขจะต้องมีผู้รับผิดชอบต่อการกระทำเสมอโดยอาจเป็นปัจเจกชน หรือรัฐ(การเก็บภาษี)



## หลักการมีส่วนร่วม (Co-operation Principle)

การบัญญัติกฎหมายให้อำนาจกับภาคเอกชนในการรวมตัวกัน  
อย่างเป็นอิสระในรูปของ Third Party เช่น สมาคม หรือ  
สภาของผู้ประกอบอาชีพ เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการ  
บริหารจัดการสิ่งแวดล้อม เปิดเผยข้อมูล สื่อสารกับ  
ผู้ที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการพิจารณาเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือ  
อุปกรณ์ในการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สอดส่อง  
และติดตามมิให้กระทำผิดกฎหมาย ทั้งนี้ อาจจะจัดตั้งเป็น  
องค์กรอิสระภาครัฐด้วยก็ได้



## หลักการทั่วไปที่ใช้ในการพิจารณารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม

- หลักความเสมอภาคตาม รธน. ม. ๓๐ องค์กรต่าง ๆ ของรัฐ รวมทั้งฝ่ายปกครอง ต้องปฏิบัติต่อบุคคลที่เหมือนกันในสาระสำคัญอย่างเดียวกัน และปฏิบัติต่อบุคคลที่แตกต่างกันในสาระสำคัญแตกต่างกันออกไปตามลักษณะเฉพาะของแต่ละคน การปฏิบัติต่อบุคคลที่เหมือนกันในสาระสำคัญแตกต่างกันก็ดี หรือการปฏิบัติต่อบุคคลที่แตกต่างกันในสาระสำคัญอย่างเดียวกันก็ดี ย่อมขัดต่อหลักความเสมอภาค ซึ่ง รธน. ม. ๓๐ บังคับ ให้ต้องปฏิบัติต่อบุคคลที่แตกต่างกันในสาระสำคัญแตกต่างกันออกไปตามลักษณะเฉพาะของแต่ละคน เฉพาะต่อบุคคลที่เหมือนกันในสาระสำคัญเท่านั้นที่องค์กรของที่องค์กรของรัฐต้องปฏิบัติต่อบุคคลเหล่านั้นอย่างเดียวกัน การเลือกปฏิบัติให้แตกต่างกันออกไปหากเป็นไปได้โดยไม่เป็นธรรม ก็ย่อมถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลโดยไม่เป็นธรรมเช่นกัน คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด อ.๑๔๒/๒๕๔๗



## หลักการทั่วไปที่ใช้ในการพิจารณารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม

- หลักความได้สัดส่วน เพื่อให้การจำกัดสิทธิเสรีภาพมีผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนตัวของเอกชนแต่ละคนเป็นไปเพียงเท่าที่จำเป็นต่อการรักษาไว้ซึ่งประโยชน์มหาชน ซึ่งศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษา ที่ พ.๑๖/๒๕๔๕ ว่าการกำหนดแผนผังแสดงโครงการคมนาคมและขนส่งตามที่ปรากฏในผังเมือง ซึ่งออกตามความในมาตรา ๑๗(๓)(ค) แห่งพระราชบัญญัติการผังเมืองฯ นั้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบแนวนโยบายของทางราชการที่จะจัดให้มีโครงการคมนาคมและขนส่งในเขตผังเมืองรวม ซึ่งกระทำโดยการกำหนดสายทางในเบื้องต้นตามหลักวิชาการสถาปัตยกรรมและการผังเมืองเท่านั้น มิได้สำรวจหรือศึกษารายละเอียดในแง่ของวิศวกรรม ผลกระทบต่อประชาชนในเขตท้องที่ และผลกระทบต่อสิทธิแวดล้อม หรือการเปลี่ยนระบบโครงสร้างของประชาชนจนถึงขั้นที่พร้อมจะสร้างถนนได้ทันที ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ศึกษาแนวถนนของผังเมืองรวมตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงผังเมืองแล้ว พบว่ามีความไม่เหมาะสมทางเศรษฐศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีอำนาจกำหนดแนวทางถนนตามความเหมาะสมได้

## หลักการทั่วไปที่ใช้ในการพิจารณารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม

- หลักความจำเป็นและการได้สัดส่วน ศาลปกครองสูงสุด ได้มีคำพิพากษา ที่ อ.๕๑/๒๕๔๗ ตัดสินคดีว่า การออกประกาศกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดห้ามใช้เครื่องมือทำการประมงบางชนิด ทำการประมงในฤดูปลาที่มีไข่ วางไข่ และเลี้ยงตัวในวัยอ่อน ภายใน ระยะเวลาที่กำหนด มิได้ห้ามโดยสิ้นเชิงและตลอดไป การห้ามดังกล่าว ก็เพื่อให้มีการอนุรักษ์สัตว์น้ำ อันเป็นการแก้ปัญหาการทำลายพันธุ์สัตว์ น้ำอันเกิดจากการใช้เครื่องมือประมงบางชนิดที่ส่งผลให้ลูกสัตว์น้ำ เศรษฐกิจถูกจับปะปนขึ้นมาด้วยและพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปลาถูกจับ เป็นจำนวนมาก จึงเป็นมาตรการที่จำเป็นแก่การดำเนินการเพื่อให้บรรลุ เจตนารมณ์ในการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำให้สามารถใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน



## หลักการทั่วไปที่ใช้ในการพิจารณารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

แม้จะกระทบต่อเสรีภาพการทำประมงของผู้ฟ้องคดีก็ตาม แต่เป็นมาตรการที่สามารถบรรลุในการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ ประกาศดังกล่าวจึงเป็นมาตรการจำเป็นที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณะมากกว่าเมื่อเทียบกับความเสียหายที่ผู้ฟ้องคดีได้รับและมีได้กระทบสาระสำคัญในการประกอบอาชีพประมงของผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แต่อย่างใด





# ถอดบทเรียนจากคดีปกครอง



# โครงการคาซ่า คอนโดมิเนียม ไม่เห็นชอบก็ถูกฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีอ้างในคำฟ้องว่า สผ. ละเลยล่าช้าไม่เร่งเสนอระเบียบบวาระรายงานโครงการพิพาทของตนต่อ คชก. ให้พิจารณาก่อนที่กฎกระทรวงผังเมืองรวมจะมีผลใช้บังคับ และขอให้ศาลเพิกถอนมติของ คชก. ที่ไม่ให้ความเห็นชอบกับรายงาน

คชก. ไม่ให้ความเห็นชอบกับรายงาน และให้เจ้าของโครงการคชา คอนโด เชียงดอยสุเทพ นำรายงานกลับไปแก้ไขเพิ่มเติมรวมทั้งสิ้น ๗ ประเด็น แต่ผู้มีสิทธิจัดทำรายงานให้กับผู้ฟ้องคดีใช้เวลาในการแก้ไขเพิ่มเติมรายงานถึงประมาณ ๓ เดือนครึ่ง นับแต่วันที่ คชก. มีมติไม่ให้ความเห็นชอบกับรายงานครั้งแรก ทั้งนี้เจ้าของโครงการรู้อยู่แล้วในขณะที่จะมีการพัฒนาโครงการดังกล่าวว่า กรมโยธาธิการกำลังจัดร่างกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเมืองเชียงใหม่อย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งถึงขั้นตอนที่ ๑๖ การเสนอร่างกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเมืองเชียงใหม่ พ.ศ. .... (ฉบับปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ ๓) และ รมว. ได้ลงนามในกฎกระทรวงดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๕ และลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๐ ตอนที่ ๔๓ ก ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ รวมทั้งพ้นขั้นตอนการพิจารณายื่นคำร้องคัดค้านการปรับปรุงแก้ไขการจัดทำร่างกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเมืองเชียงใหม่ไปแล้ว แต่เจ้าของโครงการกลับมิได้เร่งรัดให้บริษัท จ. ผู้มีสิทธิจัดทำรายงานให้รีบดำเนินการแก้ไขรายงานตามที่ คชก. มีมติ โดยเจ้าของโครงการก็ทราบถึงข้อเท็จจริงดังกล่าวอยู่แล้ว เพราะอยู่ในที่ประชุมของ คชก. ทั้งนี้บริษัท.จ. จัดส่งรายงานฉบับแก้ไขห่างจากวันที่กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเมืองเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๕ มีผลใช้บังคับเพียง ๑๙ วัน







โครงการมหาดเล็ก คอนโดมิเนียม

การชี้ขาดโดยอาศัยข้อกฎหมาย

ต้องมีฝ่ายใดร้องขอหรือไม่



# โครงการแอสปาย คอนโดมิเนียม



โครงการจัดสรรที่ดินพฤษา ๓  
ผลจากการไม่ส่งและไม่ติดตาม  
EIA Monitoring เป็นการละเลยละเว้น  
ต่อหน้าที่หรือไม่





# ขอบคุณที่เข้ารับฟังคำบรรยาย

นายประมวล เฉลียว  
นิติกรชำนาญการพิเศษ  
กลุ่มนิติการ สผ.  
โทร. ๐๖๑ ๘๒๓ ๑๑๔๔